

Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan kokous 5.3.2024

Kuntaliiton näkemykset JTS-valmisteluun

Suomen kansantalous on taantumassa. Talouskasvu supistui viime vuonna odotettua voimakkaammin ja talouden toipuminen on kuluvana vuonna hidasta kuluttajien varovaisuuden, maailmantalouden jännitteiden sekä yhä heikkenevän investointikysynnän vuoksi. Työttömyysasteen odotetaan nousevan tilapäisesti.

Myös julkisen talouden näkymä on osoittautunut odotettua haasteellisemmaksi. Talouskasvun puute ja verotuksen keventäminen vaimentavat tulokehitystä, kun taas yleinen kustannus- ja korkotaso sekä kasvupaineet muun muassa sosiaali- ja terveystaloudessa ja puolustuksessa lisäävät menoja. EU:n viitearvot ylittävä julkinen talous on ajamassa Suomea liiallisen alijäämän menettelyn piiriin.

Kehyskaudella kuntatalouden tilanne vaikeutuu ja kunnittaiset erot kasvavat huomattavasti. Akuutti talouskriisi painaa tällä hetkellä vain pientä joukkoa kuntia, mutta näkymä muuttuu jo kuluvana vuonna radikaalisti sote-tauserien kasvaessa ja verohäntien väistyessä kuntien tulopohjasta. Ennusteen mukaan kuntatalous ei ole keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden suunnitelman mukaisessa tavoitteessaan eli lähellä tasapainoa.

Kaikkia kuntia ja kuntayhtymiä haastavat samat taloudelliset paineet kuin koko julkista taloutta: väestökehitykseen liittyvät muutokset, työvoimapula, yhdenvertaiset palvelutarpeet sekä infraan liittyvät korjaus- ja investointitarpeet muun muassa ilmastotoimien vuoksi. Kuntien toimintaa ja rahoitusta mylläävät kehyskaudella yhä myös lukuisat uudistukset, joiden yhteisvaikutus ei saa jäädä käsittelemättä, vaan sitä tulisi käsitellä erityisesti kuntatalousohjelmassa.

Valtionosuuksien marraskuinen yllätysleikkaus kompensoitava

Sote-uudistuksen siirtolaskelmat tarkistettiin lopullisiksi marraskuussa 2023. Tarkistus johti täysin ennakoimattomaan, pysyväksi ilmoitettuun yli 400 miljoonan euron lisäleikkaukseen kuntien valtionosuuksista.

Hallituksen erillisellä päätöksellä 20.11.2023 leikkaus siirrettiin alkavaksi vuodesta 2025 alkaen. Vaikka leikkaus jaksotettaisiin usealle vuodelle, on se suuruudeltaan kohtuuton vähennys kunnille, joiden valtionosuusrahoitusta on jo valmiiksi leikattu ja joiden talouden näkymät ovat selkeästi heikentyneet.

Toteutuessaan lisäleikkaus välittyisi kaikkien kuntien talouteen tulevina vuosina muun muassa sivistystoimen palveluiden leikkauksina, veronkorotuksina ja investointien karsimisina. Lisäksi lisäleikkaus asettaa jo valmiiksi heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat kunnat kohtuuttomaan asemaan, ja lisää esimerkiksi negatiivisten valtionosuuksien kuntien lukumäärää. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kuntien talous on liikkumavaraltaan aiempaa pienempi ja haavoittuvampi.

Kuntaliitto esittää marraskuussa ilmenneen lisäleikkauksen kompensointitavaksi neljää eri vaihtoehtoa tai niiden yhdistelmää: lisäys peruspalvelujen valtionosuuteen, kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuuden pienentäminen, kuntien tuloverovähennysten karsiminen ja kuntien yhteisöverosuuden korotus. Kompensointitavan tulisi kohdistua kuntien kesken mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja sen tulee vahvistaa kuntataloutta ja julkista taloutta myös pidemmällä aikavälillä.

Vaihtoehtoja on kuvattu tarkemmin liitteestä löytyvässä muistiossa.

Kiinteistöverouudistus on toteutettava nyt

Hallituksen esitys kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksesta on määrä antaa pian. Uudistuksen tarkoituksena on luoda hallinnollisesti nykyistä toimivampi ja läpinäkyvämpi menettely kiinteistöjen, niin maapohjan kuin rakennustenkin verotusarvojen arvostamiseksi. Arvostamisessa hyödynnetään ajantasaista dataa kiinteistöjen markkinahinnoista. Nykyjärjestelmässä kiinteistöjen verotusarvojen pohjana olevat yksikköarvot ovat vanhentuneet.

Verotusjärjestelmässä ongelmallista on nimenomaan se, että verotusarvot eivät ole keskenään oikeassa suhteessa käypiin arvoihin. Verotusarvojen seurattessa markkinahintoja verorasitus kohdistuu oikeudenmukaisemmin kiinteistönomistajien kesken ja verotusjärjestelmä toimii paremmin.

Arvostamisuudistus perustuu Maanmittauslaitoksen ja Tilastokeskuksen tekemään laajaan selvitystyöhön kiinteistöjen arvostamismenetelmistä ja arvojen määrittämisestä. Uudistuksen tarkoituksena ei ole kiinteistöverotuksen tason kiristyminen, vaan kunnille mahdollistetaan verotuksen tuotto-neutraalisuus. Tämä toteutetaan kiinteistöverolaissa veroprosenttien vaihteluvälejä muuttamalla.

Sote-kiinteistöt tyhjentyvät odotettua aikaisemmin

Sote-uudistuksessa kuntien omistamat kiinteistöt jäivät kuntien omistukseen ja hyvinvointialueet tulivat niihin vuokralle. Kiinteistöihin liittyvä yhdyspinta on kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön muodoista euromääräisesti merkittävin toiminto. Hyvinvointialueen maksama vuokra on toimintatuottoa kunnalle. Kunnat ja kuntayhtymät saivat vuonna 2023 hyvinvointialueilta vuokratuottoja noin 430 miljoonaa euroa.

Sote-kiinteistöjen alkuvuosien vuokra-aika ja vuokrataso on määritelty voimaanpanolaissa, mutta tilanne muuttuu lähitulevaisuudessa. Jos kunta jatkaa toimitilojen hallintaa, ottaa roolin kiinteistökehittäjänä ja vuokraa omistuksessaan olevia kiinteistöjä hyvinvointialueille, toiminta tulee kuntalain mukaan yhtiöittää. Myös sopimusehdot, tärkeimpänä vuokrataso, sovitaan tuolloin uudelleen.

Huomattavien talousvaikeuksien edessä hyvinvointialueet joutuvat etsimään taloudestaan säästöjä jo tänä vuonna. Henkilöstökulujen ohella merkittäviä säästöjä voi sisältyä muun muassa palveluverkkoihin. Hyvinvointialueiden valmistuneiden palveluverkkosuunnitelmien perusteella sote-kiinteistöistä jää tyhjilleen 30–50 prosenttia kunnasta riippuen. Jos hyvinvointialue luopuu kiinteistön käytöstä, tämä tulo jää saamatta ja kunnan tulee järjestää kiinteistölle uusi käyttö, myydä se, purkaa tai kaavoittaa kiinteistö uuteen käyttöön.

Yksittäiselle kunnalle tyhjenevä kiinteistö sekä tukipalveluiden ja hankintojen poistuminen voivat aiheuttaa merkittävän negatiivisen vaikutuksen kunnan käyttötalouteen. Erityisesti asukasluvultaan pienille kunnille terveysaseman jääminen tyhjilleen voi aiheuttaa kunnallisveroon jopa 1–3 prosenttiyksikön korotuspaineen.

Kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvaus sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista välittömistä kustannuksista muun muassa silloin, kun omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista välittömistä kustannuksista johtuva kunnallisveroprosentin laskennallinen korotustarve ylittää 0,5 prosenttiyksikköä (korvausraja). Kunnille tulee luoda

selkeä menettely kompensatioiden hakemiseen sote-kiinteistöistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Valtion tulee varautua tätä koskeviin menotarpeisiin myös valtiontalouden kehäksiä koskevassa päätöksessä.

Norminpurkua on vietävä eteenpäin

Kuntakenttä kipuilee talouden sopeuttamispaineiden, työvoimapulan ja valtion tarkan normiohjauksen paineessa yrittäen samanaikaisesti turvata palvelut asukkaille. Kuntien haasteita ei voi ratkaista tiukalla sääntelyllä, tehtävien normittamisella tai yhdellä, kaikkialla sovellettavalla mallilla. Palveluiden järjestämis- ja tuotantotapojen yksityiskohtainen sääntely ei takaa taloudellisia säästöjä. Yksityiskohtaiset henkilöstö- tai asiakasmitoitukset, kelpoisuusvaatimukset tai vastaavat kriteerit eivät lisää osaavaa työvoimaa kunnissa.

Hallitusohjelman Normituksen keventämisohjelman kirjauksen mukaisesti jokaisen sektoriministeriön lainsäädännön keventämistä on vietävä eteenpäin. Kuntien ideoita normituksen keventämiseksi on arvioitava huolella, ja yhteistyössä kuntien kanssa löydettävä ja vietävä jatkovalmisteluun ne kevennysideat, joilla voidaan saavuttaa merkittävimmät taloudelliset säästöt.

TE-palvelu-uudistuksen rahoitusta ei tule vähentää

Äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) tuella on tähän asti rahoitettu toimenpiteitä, joilla TE-toimistot huolehtivat mahdollisimman nopeasta uudelleen-työllistymisestä rakennemuutostilanteissa. TE-palveluiden siirtyessä kunnille ÄRM-toimintamallia tulisi jatkaa, kuitenkin siten, ettei siihen varattuja rahoja vähennetä kuntien muista valtionosuuksista kuten harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen ja digitalisaatorahan yhteydessä tehtiin.

TE24-uudistuksen myötä työllisyysalueille ja kunnille siirtyvät myös kansainvälisen rekrytoinnin tukeen liittyvät työnantajapalvelut. Näitä palveluja ollaan kohdemaamallin osalta kehittämässä ja laajentamassa. Tehtävä on jatkossa TE-toimistoissa toteutettua roolia laajempi niin volyymiltaan kuin sisällöltäänkin. Tämä tulee huomioida kunnille siirtyvässä rahoituksessa.

Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden momentille mitoitettun, hallitusohjelman mukaisen, 41 miljoonan euron leikkauksen ei pidä antaa vähentää TE-uudistuksessa kunnille siirtyvää rahoitusta. Mikäli kunnille siirtyvää rahoitusta vähennetään, tulee palveluvelvoitteita ja normeja karsia vastaavasti esimerkiksi purkamalla ns. pohjoismaisen työvoimamalliin liittyvää

asiakasprosessin sääntelyä. On välttämätöntä, että hallitusohjelman mukaisesti laaditaan lakimuutokset vuodesta 2025 alkaen siten, että kuntien tehtävät vähenevät säästöä vastaavasti.

Kuntien valtionosuuksia ollaan leikkaamassa sadoilla miljoonilla tarkentuneiden sote-uudistuksen laskelmien vuoksi. Valtionosuusvähennysten osuaminen samaan ajanhetkeen TE-uudistuksen voimaantulon kanssa aiheuttaa merkittävän riskitekijän uudistuksen onnistumiselle. Mikäli rahoitus on riittämätöntä, joutuvat kunnat leikkaamaan sivistystoimen lisäksi TE-palveluista jo heti uudistuksen voimaantulon yhteydessä.

Sivistyspalveluiden saatavuus ja saavutettavuus tulee turvata

Nuoret ikäluokat pienenevät niin varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa kuin alueellisesti toisen asteen koulutuksessa. Tämä haastaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, jotka tulee turvata eri puolilla maata alueelliset erityispiirteet huomioiden. Pienentyvät ikäluokat eivät kuitenkaan automaattisesti poista palveluiden järjestämiseen liittyviä taloudellisia haasteita tai lasten koulumatkojen ja koulupäivien pituuteen liittyviä ongelmia.

Tulevan kehyskauden suurin uhka sivistyspalveluille liittyy sote-siirtolaskelmien tarkentumisen aiheuttamaan valtionosuusleikkaukseen. Sivistyspalvelujen osuus kunnan budjetista on 80 prosenttia, joten leikkaukset kuntatalouteen kohdistuisivat väistämättä sivistyspalveluihin.

Perusopetukseen on esitetty 200 miljoonan euron panostusta mm. jakamalla varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen tasa-arvorahoitusta valtionavustuksena, lisäämällä opetuksen vuosiviikkotunteja ja uudistamalla esi- ja perusopetuksen tuen järjestämistä. Valtionavustuksena jaettava tasa-arvorahoitus ei ole kuitenkaan panostamista kaikkien kuntien kasvatus- ja koulutuspalveluihin.

Lisäksi uudistukset perusopetuksen tuntijakoon sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen tulevat aiheuttamaan nopealla aikataululla muutoksia kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Tuen uudistamisessa tulee pitäytyä realismissa eikä vaikeuttaa opetushenkilöstön saatavuutta ja oppilaiden välitöntä tukemista. Tuen uudistamisessa opetuksen järjestäjien hallinnollista taakkaa tulee keventää ja uudet lakisääteiset tehtävät tulee korvata täysimääräisesti.

Hallitusohjelma sisältää runsaasti myös muita kasvatukseen ja koulutukseen liittyviä tavoitteita ja uudistuksia. Uudistusten toimeenpanossa on tärkeää arvioida huolellisesti palvelujen järjestämiseen liittyviä kustannusvaikutuksia sekä normien keventämisen ja joustojen mahdollisuuksia. Perusopetuksessa

tulee mahdollistaa koulutuksen saavutettavuus kehittämällä joustavia opetusjärjestelyitä. Etäyhteyksiä hyödyntävää opetuksen järjestämistä tulee helpottaa.

Koronavuosien jälkeen varhaiskasvatukseen on osallistunut aina aiempaa vuotta enemmän lapsia. Osallistumisasteen nostaminen on ollutkin monien hallitusten tavoitteena. Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet, siitä huolimatta varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä ei ole vähentynyt. Erityisesti osallistuminen on noussut alle kolmevuotiaiden osalta, mikä osaltaan on kasvattanut varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksia. Monien kuntien taloutta on haastanut lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajojen nostot ja sitä kautta vähentyneet maksutuotot. Maksutuottojen kompensatiot ovat kohdelleet eri kuntia hyvin eri tavoin.

Toisen asteen koulutuksen rahoitusta on uudistettava tukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja alueellisia erityistarpeita. Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän on myös tosiasiallisesti mahdollistettava koulutuksen järjestäjien vapaaehtoinen seudullinen yhteistyö. Lukiokoulutuksen rahoitusleikkaus on poistettava. Riittävän rahoituksen merkitys korostuu oppivelvollisuuden laajentumisen myötä lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa. Ammatillinen koulutus on keskeisessä roolissa myös TE2024-uudistuksessa erityisesti osaamisen päivittämisessä. Näin ollen ammatillisen koulutuksen toiminnanohjausta uudistettaessa kuntien mahdollisuuksia koulutuksen ohjaukseen on vahvistettava.

Vallitsevassa kuntatalouden tilanteessa huoli kulttuurin ja vapaa-ajan lähipalveluiden katoamisesta on suuri. Leikkaukset kulttuurin (ml. kirjastot) sekä nuoriso- ja liikuntatoimen valtionosuuksiin ja -avustuksiin vaikeuttavat kuntien toimintaedellytyksiä ja aiheuttavat epävarmuutta. Lisäksi palveluiden kehittäminen jää väistämättä pienempään rooliin. Kunnilla ei ole mahdollisuuksia eikä velvollisuutta kompensoida valtion tekemiä säästöjä.

Liikenteen perusrahoitukseen lisää vakautta

Valtion liikennepoliittisiin prioriteetteihin ja rahoitukseen tarvitaan lisää vakautta. Valtion tulee kantaa vastuu kansallisen liikenneinfran ja perusväylänpidon rahoituksesta. Kunnat eivät ole edunsaajia liikenteen erityisveuroissa, vaikka ne vastaavat noin puolesta liikenteen (kadunpito, joukkoliikenne) nettomenoista. Tämä tulee ottaa huomioon käynnistyvässä liikenteen rahoituksen ja verotuksen uudistamistyössä.

Kunnat ja valtiotoimijat tekevät yhteistyötä sopimusperusteisesti. Yhteistyön tulee olla kunnan ja valtion vastuisiin perustuvaa myös kustannusjakojen

osalta. MAL-sopimukset ovat keskeinen osa kansallista kaupunkipolitiikkaa. Kaupunkiseutujen keskeinen merkitys on tunnustettava ja valtion resursoinnin on oltava riittävää.

Liikenne2:a päivityksen tulee tukea maan eri osien ja kaupunkiseutujen saavutettavuutta ja kehittymisen edellytyksiä. Kansainväliset yhteydet ovat elintärkeitä elinkeinoelämälle, huoltovarmuudelle ja maanpuolustukselle. Liikenne2:a tulee osoittaa riittävästi resursseja henkilöliikenteen ja tavara-liikenteen matka- ja kuljetusketjujen, ml. satamayhteyksien, priorisointiin ja kehittämiseen.

Kunnat eivät saavuta liikenteen ilmastotavoitteitaan, ellei valtio käytä tehokkaasti omia ohjauskeinojaan joukkoliikenteen ja muun kestävästi liikkumisen sekä ajoneuvokannan uudistumisen ja käyttövoimamurroksen edistämiseksi. Joukkoliikenteen ALV-korotus ei vahvista julkista taloutta, mutta heikentää joukkoliikenteen kilpailukykyä samalla kun valtion rahoitus joukkoliikenteeseen vähenee. Valtion verotulojen kasvu tulisi kuntien, hyvinvointialueiden ja asiakkaiden kulujen kasvusta. Samalla työmatkakuluvähennysten kasvu pienentäisi verokertymää.

Kuntien yhdyskuntarakentamisen rahoitus ja yhdyskuntien kestävä kehittäminen työkalut kunnille on turvattava

Kunnat vastaavat maankäyttöpolitiikan kokonaisuudesta yleiskaavoittamalla, asemakaavoittamalla sekä rakentamalla yhdyskuntatekniikkaa ja viheralueita. Kuntien elinvoiman säilyttämisen ja kehittämisen kannalta on välttämätöntä, että eri tarkoituksiin soveltuvia tontteja on tarjolla jatkuvasti riittävästi ja oikeilta paikoilta ja että elinympäristöt ovat toimivia, turvallisia, viihtyisiä ja ekologisesti kestäviä.

Tämänhetkinen kaavoitusta, maapolitiikkaa ja kaavojen toteuttamista koskeva lainsäädäntö mahdollistaa kunnille maanarvonnousun käyttämisen yhdyskuntarakentamiseen eli katujen, jalankulku- ja pyöräilyväylien sekä viheralueiden rakentamiseen. Käynnissä olevissa lainsäädäntöuudistuksissa (maankäyttö- ja rakennuslain jatkouudistus ja lunastuslain uudistus) on varmistettava, että kunnilla säilyy jatkossakin mahdollisuus yhdyskuntien kehittämiseen ja kestävästi rakentamiseen.

Yhdyskuntarakentamisen kokonaisuutta rahoitetaan kunnissa maanmyyntituloilla ja maankäyttökorvauksilla mutta myös verorahoituksella. Maanarvonnousu ei siten korkeiden tonttihintojenkaan alueilla riitä valtion liikennehankkeiden rahoittamiseen.

Kuntien rahoitusjärjestelmä uudistuksessa ja käynnissä olevissa rakennetun ympäristön ja yhdyskuntateknisten palvelujen lainsäädäntöuudistuksissa on tunnistettava kuntien roolit vihreän ja digitaalisen siirtymän mahdollistajana ja huolehdittava kuntien investointikyvystä. Kuntien viranomaisten resurssit on turvattava ja mahdollistettava joustavat toimintatavat välttämällä ja purkamalla kuntien menettelyjä raskauttavaa säätelyä.

Energiasiirtymää ohjaavan lainsäädännön toimeenpanossa kustannustehokkuus ja vaikuttavuus edellä

EU:n Vihreän kehityksen ohjelman päätavoitteena on ilmasto neutraali EU vuonna 2050. Tavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi vuodelle 2030 on asetettu kasvihuonekaasupäästöjen välitavoite toimenpiteineen. Toimenpiteet sisältävään 55-valmiuspakettiin (Fit-for-55, FF55) kuuluu kolme ns. energiadirektiiviä, joiden toimeenpanolla yhdessä muiden FF55-aloitteiden kanssa tavoitellaan 55 % päästövähennystä vuoteen 1990 verrattuna.

Energiadirektiivien sisältö varmistui vuoden 2023 aikana. Energiatohokkuusdirektiivin (EED) uudistus, uusiutuvan energian direktiivin (REDIII) tarkistus ja rakennusten energiatohokkuusdirektiivi (EPBD) lisäävät kuntien energiatohokkuusvelvoitteita, joskin pahimmilta EU:n komission esitysten tuomilta uhkakuvilta vältyttiin.

EED:n toimeenpanossa tavoitteena on saada merkittävä osa kuntien energiatohokkuusvelvoitteista toteutettua Kunta-alan energiatohokkuussopimuksen (KETS) jatkosopimuksella, mutta myös muita velvoitteita tarvitaan julkisen sektorin energian loppukäytön säästövelvoitteen (1,9 %/vuosi) saavuttamiseksi. Velvoitteiden toteuttaminen tulee vaatimaan kunnilta entistä tarkempaa tiedonkeruuta ja seurantaa rakennuksista, rakennusten korjauksista ja energiankulutuksesta sekä lisäinvestointeja.

KETS-toiminnan ainoa taloudellinen kannustin on ollut energiatuki, jonka määrää on vuonna 2024 vähennetty ja myöntämisehtoja tiukennettu. Energiatuen supistaminen osuu huonoon hetkeen. Jos energiatohokkuussopimukseen liittymisestä puuttuu tulevaisuudessa taloudellinen kannustin, riskinä on sopimuksen suosion lasku uudella sopimuskaudella (2026–2035). Tällöin EED:n toimeenpanossa vapaaehtoisuuteen perustuva menettely on pakko korvattava pakottavilla säädöksillä.

KETS-toiminnan säilymistä aktiivisena ja vaikuttavana on vaikea saavuttaa ilman jonkinlaista taloudellista kannustinta. Aiempien kokemusten perusteella energiatuki on osoittautunut toimivaksi ja edulliseksi ratkaisuksi. Jos energiatuki päätetään säilyttää energiatohokkuussopimuksen kannustimena,

muutoksen pitäisi olla voimassa jo vuodesta 2026 lähtien, ja tieto linjauksesta olisi saatava kuntiin viimeistään vuoden 2025 alussa.

Uudistettu EPBD lisää rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen kuuluvia velvoitteita. Olemassa olevista ei-asuinrakennuksista enintään 16 prosenttia saa ylittää kansallisesti määritettävän energiankulutuksen kynnyksarvon (maksimiarvon) vuonna 2030. Vaatimus merkitsisi kunnissa velvoitetta energiatehokkuusinvestointeihin noin 6 000 kunnan kiinteistön kohdalla, mutta velvoite tarkentuu vasta kansallisessa toimeenpanossa.

EPBD:n päivitys lisää myös latausinfra-velvoitteita. Pelkästään kuntakonsernien ei-asuinrakennusten (yli 20 autopaikkaa) kiinteistöille pitäisi asentaa jo vuoden 2026 loppuun mennessä noin 36 000 latauspistettä tai noin 180 000 putkitusta kaapelointia varten. Suuri osa pakollisista latauspisteistä ja putkituksista jäisi hukkainvestoinneiksi, koska asentaminen ei perustuisi paikalliseen lataustarpeeseen. Lisäksi latauspisteinvestoinnit eivät yleensä ole taloudellisesti kannattavia toisin kuin KETS-toiminnan energiatehokkuusinvestoinnit.

Energialainsäädännön toimeenpanossa pitää huolehtia vaikuttavien energiatehokkuustoimien kannustavuudesta ja minimoida EU-säädöksistä johtuvien, vaikuttavuudeltaan vähäisten toimenpiteiden velvoitteet.

Jos latauspiste- ja automaatiolakia muutettaisiin direktiivin perustason mukaiseksi ja tarkasteltaisiin vain rakennuksen sisällä tai kattotasanteella olevia autopaikkoja, välttyttäisiin enimmillään noin 30 000–45 000 pakollisen latauspisteen rakentamiselta (säästö vajaan 100 miljoonaa euroa). Säästyneet varat voitaisiin kohdentaa muiden kohteiden tarpeellisiin latauspisteisiin tai kannattavaan ja vaikuttavaan energiatehokkuustyöhön.

SUOMEN KUNTALIITTO

Liite Muistio: Keinoja kuntien valtiosuuden lisäleikkauksen kompensointiin